

DET FRIE FORSKNINGSRÅDS **STRATEGI 2016-2017**

Det Frie Forskningsråd har to overordnede formål:

- Finansiering af forskningsprojekter baseret på forskernes egne idéer uafhængigt af politiske og strategiske satsninger
- Forskningsfaglig rådgivning.

Udmøntningen af begge formål bidrager aktivt til at styrke Danmark i den globale konkurrence om viden.

Det Frie Forskningsråds vision er **at skabe rum til at forfølge originale forskningsidéer** for at forbedre vores liv og levevis

Det Frie Forskningsråd støtter originale idéer i national konkurrence på alle akademiske niveauer. Rådet bidrager til at sikre excellence og nybrud i dansk forskning. Rådet støtter den nysgerrighedsdrevne og forskerinitierede forskning inden for grundforskning såvel som anvendelsesorienteret forskning. Rådet er med til at støtte de idéer, som forskerne brænder allermost for og ser det største potentiale i. Rådet er på alle akademiske niveauer med til at sikre de første led af fødekæden i det danske forskningsfinansierende system.

I en række undersøgelser af forskningens internationale gennemslagskraft ligger Danmark blandt de øverst placerede lande.

Dansk forskning er dog presset på bevillingssiden, hvilket blandt andet ses af det forhold, at antallet af ansøgninger til Det Frie Forskningsråd er steget de seneste år. I kraft af den faldende finanslovsbevilling til Det Frie Forskningsråd i 2016 vil det medføre meget lave succesrater.

Rådet har et ønske om flerårige budgetter og større budget-sikkerhed i forbindelse med finanslov og fordeling af forskningsreserven. Det vil sikre kontinuitet i rådets arbejde og øge kvaliteten, idet mere langsigtede beslutninger kan gennemføres, som det blandt andet er tilfældet for universiteterne, GTS-institutterne og Danmarks Grundforskningsfond.

Fokus på **excellence** og **originalitet**

I 2014 blev Det Frie Forskningsråd evalueret af et internationalt ekspertpanel. Evalueringen udtrykte stor tilfredshed med rådets virke og slog fast, at rådet spiller en vigtig rolle i et generelt velfungerende dansk forskningsfinansierende system. Rådet er med sit fokus på excellence og originalitet med til at øge danske forskeres gennemslagskraft og bidrag til at løse samfundsudfordringer. Blandt andet har 95 procent af Danmarks Grundforskningsfonds centerledere gennem tiden også fået bevilling fra Det Frie Forskningsråd, mens 65 procent af modtagerne af bevillinger fra European Research Council på danske universiteter tidligere har modtaget en eller flere bevillinger fra Det Frie Forskningsråd. Endvidere viser en ny survey om effekterne af Det Frie Forskningsråds bevillinger fra 2005-2011, at gennemførelsen af projektet i 51 procent af tilfældene i høj eller nogen grad har bidraget til løsningen af konkrete samfundsmæssige problemer, mens gennemførelsen af 70 procent af projekterne i høj eller nogen grad har bidraget til forståelse af nye sammenhænge med betydning for at håndtere konkrete samfundsudfordringer.

Excellent forskning understøttes ved gode muligheder for at kunne skifte fokus i projektet, når nye og uventede resultater eller vinkler opstår. Excellent forskning er sandhedssøgende kombineret med nysgerrighed og engagement for at opnå ny viden. Det er på den måde, at de største gennembrud inden for forskningen ofte opstår – gennem erkendelse på grund af uventede resultater, som udfordrer den eksisterende opfattelse af et fænomen. Dette understøtter Det Frie Forskningsråd gennem frihed til fokusskifte i løbet af projektet. Rådet lægger ved vurdering af ansøgninger vægt på risikovillighed og nybrud i forskningen. Det Frie Forskningsråd finder, at faglig diversitet styrker kvaliteten og mulighederne for nybrud i forskningen, hvilket rådet blandt andet understøtter ved at dække alle videnskabelige hovedområder og ved en virkemiddelportefølje, som dækker alle akademiske niveauer. Rådet investerer ikke blot i gode forskningsprojekter, men også i gode hoveder. Unge forskere er fremtiden for dansk forskning, og derfor har rådet fortsat et stort fokus på unge talenter udviklingsmuligheder, herunder på både synlige og usynlige barrierer, der kan modvirke udnyttelse af de bedste talenter i den danske forskerverden.

Rådet vil:

- Fastholde excellence og originalitet som vigtigste parametre til bedømmelse af ansøgninger på alle niveauer
- Sikre tilstrækkelig risikovillighed ved tildeling af rådets forskningsbevillinger
- Iværksætte en evaluering af Sapere Aude-programmet med fokus på, om programmet som ønsket i særligt grad understøtter excellence og originalitet
- Sikre fokus på faglig diversitet med henblik på at udvikle endnu bedre kvalitet i forskningen
- Bevare fokus på tværvideenskabelige forskningsprojekter som et muligt ophav for nybrud i forskningen og udviklingen af nye forskningsfelter

*“Danske forskere
skal have direkte
adgang til **de nyeste
internationale
forskningsmæssige
gennembrud og
erkendelser**”*

Internationalisering af dansk forskning

Forskning i verdensklasse forudsætter et tæt samspil med internationale elitemiljøer, hvorfor etablering af netværk og samarbejder er af afgørende betydning for, at dansk forskning fortsat kan klare sig godt i den globale konkurrence. Rådet anvender derfor hvert år betydelige midler til danske forskeres deltagelse i den globale produktion af viden. Styrket internationalisering er afgørende for udviklingen og fastholdelsen af excellence og originalitet i dansk forskning. Danske forskere skal have direkte adgang til de nyeste internationale forskningsmæssige gennembrud og erkendelser. Derfor er internationalisering temaet for Det Frie Forskningsråds årlige forskningskonference i november 2016.

En nyligt gennemført survey af effekterne af Det Frie Forskningsråds bevillinger fra 2005-2011 viser, at der i nogen eller høj grad indgik internationalt forskningssamarbejde i 79 procent af projekterne, og at dette især styrkede kvaliteten af forskningen og bidrog til at øge forskerens internationale samarbejde efterfølgende. Det Frie Forskningsråd bidrager i væsentligt omfang til internationaliseringen af dansk forskning ved blandt andet at finansiere postdocprojekter til gennemførelse på førende udenlandske universiteter og stille krav om et internationalt samarbejde i hovedparten af de bevilgede projekter. Det Frie Forskningsråd udarbejdede senest i 2013-2014 en internationaliseringspolitik for at bidrage til at styrke internationaliseringen af dansk forskning. Politikken har medført øgede krav om internationale aktiviteter og udveksling i rådets bevillinger.

Rådet vil:

- Sikre længerevarende, internationale udvekslings- og ansættelsesmuligheder for de bedste danske og udenlandske forskere, herunder unge talenter
- Bidrage til at udvikle den nødvendige talentmasse, der muliggør, at Danmark styrker sin konkurrenceevne i forhold til midler fra især European Research Council (ERC)
- Fremme danske forskeres deltagelse i internationale forskningsaktiviteter ved at deltage aktivt i De Nordiske Samarbejdsnævn (NOS), Science Europe og European Research Area (ERA)
- Videreudvikle sit bilaterale samarbejde med National Science Foundation i USA, herunder implementering af programmet GROW - Graduate Research Opportunities Worldwide

*“Rådet investerer ikke blot i gode forskningsprojekter, men også i gode hoveder. **Unge forskere er fremtiden for dansk forskning**”*

Output og impact på forskningen og samfundet

Excellence og internationalisering øger kvaliteten af forskningens output og dermed potentialet for impact på både forskningen og samfundet. Den bibliometriske analyse af forskningsartikler publiceret på baggrund af Det Frie Forskningsråds bevillinger i perioden 2005-2008 viser, at 19 procent af disse artikler er blandt de 10 procent mest citerede artikler i verden målt i samme periode. Samtidig citeres artiklerne 80 procent over gennemsnittet for alle de videnskabelige artikler, der er sammenlignet med. Rådets bevillinger genererer dermed højt forskningsmæssigt output og har stor impact på den internationale forskning.

Det er afgørende for Det Frie Forskningsråd, at de udmøntede midler til fri forskning også giver afkast i form af impact på samfundet. Denne impact er mangesidet, idet forskningen både har indvirkning på samfundet og erhvervslivet. I den nye survey af effekterne af Det Frie Forskningsråds bevillinger fra 2005-2011 angiver ca. en tredjedel af bevillingshaverne, at den gennemførte forskning har medført direkte vidеноverførsel til private virksomheder som følge af samarbejdet om projektet, ligesom de aktører, for hvem forskningen har betydning, er inddraget i en eller anden form i knap 70 procent af projekterne. Survey'en viser ligeledes, at rådets investeringer i fri forskning udgør en vigtig del af grundlaget for den strategiske forskning, idet gennemførelsen af henholdsvis 51 og 70 procent af projekterne har bidraget til løsningen og/eller forståelsen af konkrete samfundsmæssige problemer.

Rådet har i 2015 arbejdet med at sætte en dagsorden omkring impact af sit virke i et bredt perspektiv. I 2016 er det rådets ambition at videreføre en debat med sine interessenter om impact af rådets virke på forskningen og det omgivende samfund i bred forstand.

Rådet vil:

- Dokumentere den bevilgede forsknings impact
- Fortsætte en dialog med rådets interessenter om en bred definition af impact på samfundet
- Kommunikere bredt om output og impact af rådets bevillinger og om rådets betydning for dansk forskning nu og i fremtiden
- Styrke impact på samfundet ved at støtte op om udbredelse af Open Science

*“Det er afgørende for
Det Frie Forskningsråd,
at de udmøntede midler
til fri forskning også **giver
afkast i form af impact
på samfundet”***